

Opriți-vă, dacă sunteți oameni!

Zilele trecute m-a telefonat în fapt de seară cumnata mea Emilia de la Horodiște. Emoționată peste poate, îmi relatează că primarul a adus nu se știe de unde o echipă de pirotehnicieni și aruncă în aer stâncile în scopul dobândirii pietrei. Trebuie să menționez că satul nostru Horodiște din raionul Râșcani este deosebit de pitoresc: este înconjurat din trei părți de râșorul Cihor (Ciuhur), însoțit de stânci. Sunt locuri frumoase, unice în peisajul din preajma Prutului. Câteva repere, cum ar fi Țiglaul, Holmul, Găvanul, dar mai ales lacul situat la altitudinea de peste două sute de metri, constituie adevărate mostre pentru „mica Patrie”, adică baștina noastră.

Cândva, demult, am scris un eseu despre locurile natale, despre trecutul și prezentul satului. Astăzi îmi dau seama că trecutul este o etapă trăită, cristalizată în conștiință, și omul apelează la ea pentru a-și verifica pașii, acțiunile. Omul revine la trecut cum ai reveni la baștină, la mica ta Patrie, pentru a-și uni și mai strâns firele vieții, ale destinului cu prezentul și viitorul.

Ani la rând am fost martori (dar mai suntem) ai unui fenomen, exorbitant prin dimensiunile sale, care pare ireversibil. Oamenii părăsesc satul, plecând în lume pentru a câștiga un ban. După ce au devastat frumusețea locurilor natale, cei rămași s-au gândit să distrugă și ultimul reper vizual – stâncile. Au adus explozibil și încearcă să le arunce în aer. Am ascultat tânguierile cumnatei mele, pentru care aceste stânci, aceste dealuri și aceste văi sunt, ca și pentru toți consătenii mei, unicul suport moral statornic. Ele depozitează amintirile, întâmplările, istoria însăși. Fără acest suport ar însemna să nu mai ai Patrie. Or, Patria nu poate exista în sufletul și-n conștiința omului fără firele care-l leagă cu locul de baștină. Mai văd și astăzi cu ochii sufletului și ai amintirilor frumusețea de altă dată a satului și împrejurimilor lui. Stâncile înfășurate de huci, unde consătenii mei adunau toamna porumbele, măceș, coarne și alte poame; Cihorul, îmbrățișat de sălcii plângătoare, viile și crângurile de nuci, prune, cireși, care coborau până la apele limpezi ale râșorului, în care vedeai cum se joacă peștii... Unde sunt toate acestea?...

Primăverile copilăriei mele erau inundate de flori de măr și de cireș, de vișin și zarzăr, de cântecul păsărilor de prin crângurile din împrejurimi. Așteptam păsările ca pe o mare taină. Le imitam trilarile. Atunci am descoperit multe din acele comori neprețuite ale copilăriei. Cine să fi fost acela care i-a contaminat (și-i mai contaminează) pe consătenii mei de orbul indiferenței, al nepăsării, de au lăsat și continuă să lase să fie distruse frumusețile ce le-au scăldat privirile? Mânați de dorința de a se căpătui, au uitat că trebuie să se gândească și la viitor...

Scriu aceste rânduri, gândindu-mă la responsabilii satului nostru, care ar trebui să se gândească și la ziua de mâine, la viitorul copiilor.

Mai mulți ani în urmă, într-un august fierbinte, sosind acasă împreună cu pictorul Sergiu Cuciuc, ne-am oprit pentru o clipă pe o culme din preajma satului. Era spre seară și razele soarelui poleiau în argint stâncile, culoarea cărora se schimba cu fiecă clipă. „Măi frate, – îmi reproșă prietenul. – De ce nu mai invitat până acum la baștina ta?... Privește ce joc de culori!.. Iată un loc minunat pentru filmări”.

Altă dată, conversând cu Ion Hâncu despre rutele dumisale arheologice, am adus vorba și despre Horodiște. Aflând că sunt de prin acele părți, dumnealui îmi spuse că a parcurs pe jos aproape tot nordul republicii, dar n-a întâlnit un defileu mai fermecător, mai inedit decât cel de la Horodiște. „Am admirat acolo peisaje elvețiene, zise arheologul. Dar lacul de pe Bulhac și păduricea ce-l înconjoară e ceva fantastic”.

Natura n-a obișnuit aceste locuri, înzestrându-le cu pitoresc. Omul, însă, cuprins de griji cotidiene, uită deseori să le admire, să le protejeze frumusețea. Mai rău chiar: la un moment, fără să-și dea seama, îi tulbură echilibrul. Și atunci, mai devreme sau mai târziu, natura se ridică împotriva omului...

Nu vreau să-mi imaginez consecințele pe care le va aduce distrugerea stâncilor, de care este preocupat în prezent primarul satului Horodiște. Știu bine însă: consătenii mei ar putea schimba ușor balanța lucrurilor în favoarea naturii. De aceea, apelul meu de cetățean și consătean este acesta: opriți-vă, oameni! Dumnezeu ne-a binecuvântat cu o natură pitorească, pe care avem menirea s-o păstrăm, s-o ocrotim. Întru viitorul satului nostru. Întru binele oamenilor...

Vlad ZBÂRCIOG, scriitor
Revista NATURA, aprilie 2014